

ภาคผนวก จ

การจัดการคุณภาพน้ำในกรุงเทพมหานคร

สำหรับในช่วงหน้าแล้งน้ำที่ผ่านการบำบัดจากโรงควบคุมคุณภาพน้ำบางแห่ง ที่มีพื้นที่บริการ ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา มีค่าความเค็มวัดในรูปคลอไรด์เกิน 1.2 มิลลิกรัมต่อลิตร จึงไม่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ รดต้นไม้ได้ คือน้ำที่ผ่านการบำบัดจาก

- โรงควบคุมคุณภาพน้ำชองนนทรี
- โรงควบคุมคุณภาพน้ำรัตนโกสินทร์
- โรงควบคุมคุณภาพน้ำสี่พระยา

ส่วนน้ำที่ผ่านการบำบัดจากโรงควบคุมคุณภาพน้ำอื่น มีคุณภาพน้ำดี และค่าความเค็มไม่เกินค่าที่พืชจะรับได้ ปริมาตรรวมทั้งสิ้นประมาณ 612,265 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน คือน้ำที่ผ่านการบำบัดจาก

- โรงควบคุมคุณภาพน้ำดินแดง
- โรงควบคุมคุณภาพน้ำจตุจักร
- โรงควบคุมคุณภาพน้ำหนองแขม
- โรงควบคุมคุณภาพน้ำทุ่งครุ
- ศูนย์การศึกษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบางซื่อ
- โรงควบคุมคุณภาพน้ำที่รับโอนจากการเคหะแห่งชาติ 11 แห่งและบึงพระราม 9

อย่างไรก็ตามการใช้น้ำที่ผ่านการบำบัดยังจำกัดเฉพาะกิจกรรมบางประเภทที่ไม่มีการสัมผัส โดยตรง เนื่องจากมีการปนเปื้อนเชื้อโรคที่เสี่ยงต่อผู้ใช้น้ำ เช่น การรดน้ำต้นไม้ การล้างทำความสะอาดพื้นถนน ตลาด และเครื่องจักรอุปกรณ์ภายในโรงควบคุมคุณภาพน้ำ เป็นต้น สำนักงานจัดการคุณภาพน้ำเล็งเห็น ความสำคัญของการใช้น้ำที่ผ่านการบำบัดดังกล่าว จึงมีแผนการพัฒนาคุณภาพน้ำที่ผ่านการบำบัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำน้ำที่ผ่านการบำบัดกลับมาใช้ประโยชน์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด อีกทั้งเป็นการขยาย กลุ่มเป้าหมายและกิจกรรมในการใช้น้ำต่อไป

แผนแม่บทกรุงเทพมหานครว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2566 Bangkok Master Plan on Climate Change (2013 – 2023)

กรุงเทพมหานคร ได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการจากองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของ ญี่ปุ่น (Japan International Cooperation Agency :JICA) โดยได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมกัน เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2556 ระยะเวลาการดำเนินงานฯ ระหว่างเดือนมีนาคม พ.ศ. 2556 – เดือน มีนาคม พ.ศ. 2558 แต่เนื่องจากกระหว่างการดำเนินงานจัดทำแผนแม่บทฯ ในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร ได้เกิดวิกฤตทางการเมืองทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ซึ่งกรุงเทพมหานครได้รับการขยายเวลาจาก JICA ไปถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2558 ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมหลัก 2 ส่วน คือ

- 1) การจัดทำแผนแม่บทว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2566
- 2) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนแม่บทฯ และดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดเกี่ยวกับงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

สำหรับขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนแม่บทดังกล่าวได้มีการวางแผนงานและขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนแผนงาน/นโยบายที่เกี่ยวข้องและความก้าวหน้าของการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการว่าด้วยการลดปัญหาภาวะโลกร้อนของกรุงเทพมหานคร ระหว่างปี พ.ศ. 2550 -2555 (ระหว่าง มีนาคม 2556 – ธันวาคม 2556)

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดและจัดทำแนวทางเลือกที่เหมาะสมและการคาดการณ์ หากมีการปล่อยให้อุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นไปและขยายตัวตามเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสังคม โดยที่ไม่มีการดำเนินการใด ๆ (Business as Usual BAU) ในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้านที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทฯ (ระหว่างธันวาคม 2556 – มีนาคม 2557)

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้าน ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บท (ระหว่างเมษายน 2557 – พฤษภาคม 2557)

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาเพื่อกำหนดจัดเรียงลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมว่าจะดำเนินงานในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้าน ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บท (ระหว่างมิถุนายน 2557 – กรกฎาคม 2557)

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำมาตรการ รายงานและการตรวจสอบความถูกต้องของกระบวนการในการจัดทำความก้าวหน้าของรายงาน หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามร่างแผนแม่บท ฉบับที่ 1 (ระหว่างกรกฎาคม 2557 – สิงหาคม 2557)

ขั้นตอนที่ 6 การคิดคำนวณและความเป็นไปได้ทางด้านการเงิน งบประมาณ และทรัพยากรที่จะต้องใช้ในการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ในร่างแผนแม่บท ฉบับที่ 1 (ระหว่างกันยายน 2557 – พฤศจิกายน 2557)

ขั้นตอนที่ 7 การพัฒนาปรับปรุงตารางกำหนดเวลา และเนื้อหา รูปแบบการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ในร่างแผนแม่บทฉบับที่ 1 และแก้ไข ปรับปรุงเพื่อจัดทำเป็นร่างแผนแม่บทฯ ฉบับกลาง (ระหว่างธันวาคม 2557 – มีนาคม 2558)

ขั้นตอนที่ 8 การพัฒนา ปรับปรุง ตารางกำหนดเวลาและเนื้อหา รูปแบบการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ในร่างแผนแม่บทฉบับสมบูรณ์ (ระหว่างเมษายน 2558 – พฤษภาคม 2558)

ขั้นตอนที่ 9 การสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานโครงการตามแผนแม่บทฉบับสมบูรณ์ (ระหว่างมิถุนายน 2557- กรกฎาคม 2558)

ขั้นตอนที่ 10 การสรุปผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทฉบับสมบูรณ์เพื่อนำเสนอผู้บริหาร กรุงเทพมหานครและองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ ของญี่ปุ่น (JICA) ระหว่างสิงหาคม 2558 - กันยายน 2558)

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจด้านการจัดการคุณภาพน้ำและการบำบัดน้ำเสีย ได้มีการจัดทำร่างแผนแม่บทฯ โดยกำหนดโครงการ / กิจกรรมพร้อมทั้งมีการคำนวณการเกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เกิดจากน้ำเสียในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 649,179 ตัน/ปี ซึ่งแบ่งกิจกรรม/โครงการออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การเกิดน้ำเสีย

- มาตรการลดการใช้น้ำในภาคครัวเรือน
- มาตรการจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย

2. ด้านการรวบรวมน้ำเสีย

- มาตรการขยายพื้นที่บริการบำบัดน้ำเสีย โดยมีการขยายและเชื่อมระบบท่อรวบรวมน้ำเสีย ในพื้นที่บริการบำบัดน้ำเสียให้ครอบคลุมมากขึ้น
- มาตรการการพัฒนา / ปรับปรุงให้มีการก่อสร้างและใช้ระบบท่อรวบรวมน้ำเสียแยกกับท่อรวบรวมน้ำฝนในพื้นที่ธุรกิจ หรือพื้นที่ ที่มีการพัฒนาขึ้นใหม่

3. ด้านการบำบัดน้ำเสีย

- มาตรการพัฒนาเทคโนโลยีและเทคนิคการเดินระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพ
- ทั้งในด้านการประหยัดพลังงานและคุณภาพน้ำที่ผ่านการบำบัด

- มาตรการเปลี่ยนเครื่องจักร อุปกรณ์ในระบบบำบัดน้ำเสียของโรงควบคุมคุณภาพน้ำเดิมและแห่งใหม่ที่จะมีการก่อสร้างโดยติดตั้งเครื่องจักร อุปกรณ์ที่มีการประหยัดพลังงานและมีประสิทธิภาพ

4. ด้านการบำบัดตะกอนน้ำเสีย

- มาตรการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลผลิตที่เกิดจากการบำบัดน้ำเสีย เช่น การนำตะกอนน้ำเสียมาใช้ประโยชน์เพื่อทำปุ๋ยหมักหรือพัฒนาทำเป็นเชื้อเพลิงชีวภาพ ต่อไป

5. ด้านการนำน้ำกลับมาใช้ประโยชน์

- มาตรการส่งเสริมการนำน้ำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

การดำเนินงานในปี พ.ศ. 2560 สำนักงานจัดการคุณภาพน้ำจะต้องมีการรายงาน ปริมาณการลดลงของก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากการดำเนินงานในแต่ละมาตรการของการบำบัดน้ำเสีย